

Zadania zdrowia publicznego w strukturze systemu opieki zdrowotnej

Olga Partyka
Zakład Organizacji i Ekonomiki Ochrony Zdrowia
oraz Szpitalnictwa
Kierownik: prof. Andrzej M. Fal

Co to jest zdrowie publiczne?

Zdrowie publiczne to nauka i sztuka zapobiegania chorobom, wydłużania życia oraz promowania zdrowia fizycznego i sprawności poprzez zorganizowane wysiłki społeczeństwa

 Ch.E.A. Winslow

Co to jest zdrowie publiczne?

Epidemiologia

Profilaktyka

**Organizacja
i
zarządzanie**

Finansowanie

Zadania zdrowia publicznego

Zdrowie Publiczne

Wymiar zbiorowy

Wymiar
indywidualny

Zadania ZP w wymiarze zbiorowym

Zadania zdrowia publicznego w wymiarze zbiorowym	Instytucje odpowiedzialne
Monitorowanie stanu zdrowia oraz określanie potrzeb zdrowotnych ludności	Samorządy terytorialne, płatnik w systemie ochrony zdrowia, minister właściwy ds. zdrowia, instytuty naukowe, NGO
Zapobieganie rozprzestrzenianiu się chorób , ze szczególnym uwzględnieniem chorób zakaźnych i społecznych, wymagających zorganizowanego wysiłku państwa na rzecz ich zwalczania	Rząd, minister właściwy ds. zdrowia, inspekcja sanitarna, instytuty naukowe, NGO, świadczeniodawcy usług zdrowotnych
Promowanie aktywnego współuczestnictwa społeczeństwa w działaniach na rzecz zdrowia	Minister właściwy ds. zdrowia, samorządy lokalne, NGO, świadczeniodawcy usług zdrowotnych
Zapewnienie jednolitych, kompleksowych regulacji prawnych dotyczących systemu organizacji, finansowania i zarządzania placówkami opieki medycznej oraz ekonomiki zdrowia	Rząd, legislator, minister właściwy do spraw zdrowia, płatnik w systemie ochrony zdrowia

Zadania ZP w wymiarze indywidualnym

Zadania zdrowia publicznego w wymiarze indywidualnym	Instytucje odpowiedzialne
Zapewnienie pełnej dostępności szczepień ochronnych, wczesnego wykrywania i leczenia chorób zakaźnych, np: gruźlicy	Samorządy terytorialne, minister właściwy ds. zdrowia, inspekcja sanitarna, rząd
Objęcie niezbędnym zakresem w pełni bezpłatnych świadczeń leczniczych wybranych chorób o znaczeniu społecznym, w tym chorób psychicznych, uzależnień, cukrzycy, itp	Rząd, minister właściwy ds. zdrowia, świadczeniodawcy usług zdrowotnych, płatnik w systemie ochrony zdrowia, instytuty naukowe
Objęcie badaniami skринingowymi i czynnym poradnictwem grup wysokiego ryzyka zachorowania na wybrane choroby o znaczeniu społecznym	minister właściwy do spraw zdrowia, płatnik w systemie ochrony zdrowia, świadczeniodawcy usług zdrowotnych

Miejsce zdrowia publicznego w opiece zdrowotnej

Zdrowie publiczne jest **podstawą w planowaniu polityki zdrowotnej** na wszystkich etapach systemu zarówno w zakresie strukturyzacji, finansowania, jakości i dostępności świadczeń zdrowotnych

Zadania ZP w opiece zdrowotnej

Demografia

Starzenie się społeczeństwa

Populacja Polski: 38,5 mln. Liczba osób powyżej 60 r.ż.: 8,5 mln

Epidemiologia

Choroby zakaźne i choroby przewlekłe (nowotwory, choroby układu krążenia, choroby psychiczne)

Zapewnienie kadr zajmujących się zdrowiem publicznym

Zadania ZP w opiece zdrowotnej

Wydatki publiczne na działania z zakresu zdrowia publicznego

	2011 rok	2012 rok	2013 rok
% wydatków publicznych	2%	2%	2,6%

Źródło: Narodowy Rachunek Zdrowia, GUS

Wg art.18 ustawy o zdrowiu publicznym nie mniej niż **10%** środków przeznaczonych na realizację zadań NPZ przeznacza się na zadania z zakresu zdrowia publicznego

Zadania ZP w opiece zdrowotnej

Jednostka samorządu terytorialnego	Wydatki na ochronę zdrowia w 2013 r.	Struktura wydatków (% wszystkich środków)
Gminy	561,3 mln zł	- Przeciwdziałanie alkoholizmowi (72,5%) - Lecznictwo ambulatoryjne (5,0%)
Miasta na prawach powiatu	1065,2 mln zł	- Ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nie objętych ubezpieczeniem (30,3%) - Szpitala (29%) - Przeciwdziałanie alkoholizmowi (24,3%)
Powiaty	1274,0 mln zł	- Ubezpieczenia zdrowotne i świadczenia dla osób nie objętych ubezpieczeniem (79,6%) - Szpitala (14,4%)
Województwa	774,7 mln zł	- Szpitala (58,5%) - Lecznictwo psychiatryczne (5,7%) - Medycyna pracy (0,4%)

Źródło: Narodowy Rachunek Zdrowia, GUS

Zadania ZP w opiece zdrowotnej

Programy profilaktyczne realizowane przez NFZ:

- Populacyjny Program Wczesnego Wykrywania Raka Piersi (mammografia)
- Program profilaktyki raka szyjki macicy (cytologia)
- Program profilaktyki gruźlicy
- Program badań prenatalnych
- Program profilaktyki chorób układu krążenia
- Program profilaktyki chorób odytoniowych (w tym POChP)

Programy promocji zdrowia realizowane przez MZ:

- Narodowy Program Rozwoju Medycyny Transplantacyjnej
- Narodowy program zwalczania chorób nowotworowych
- Narodowy Program Przeciwdziałania Chorobom Cywilizacyjnym
- Program profilaktyczny w zakresie wczesnego wykrywania nowotworów układu moczowo-płciowego u mężczyzn M45+
- Kampania na rzecz zdrowia psychicznego

Zadania ZP w opiece zdrowotnej

Zagrożenia globalizacyjne:

- ① Zmiany w strukturze chorób zakaźnych
- ① Rozwój chorób psychicznych
- ① Rozwój chorób przewlekłych (CHUK, cukrzyca, otyłość) na skutek prowadzonych na światową skalę strategii i działań marketingowych np.: fast food, czy wyrobów tytoniowych
- ① Zwiększenie nierówności w zdrowiu
- ① Odływ wykształconych kadr medycznych

Narodowy Program Zdrowia

- To **podstawowy dokument polityki zdrowia publicznego** – wyznacza cele strategiczne i operacyjne oraz najważniejsze zadania do realizacji na rzecz poprawy zdrowia i związanej z nim jakości życia społeczeństwa
- Na realizację głównego celu NPZ – **poprawy stanu zdrowia ludności Polski** – składa się szereg celów operacyjnych, które skupiają się na przeciwdziałaniu najważniejszym czynnikom wpływającym na zdrowie.

Narodowy Program Zdrowia 2016-2020

Cele operacyjne

- **Poprawa sposobu żywienia**, stanu odżywienia oraz aktywności fizycznej społeczeństwa,
- Profilaktyka i rozwiązywanie **problemów związanych z uzależnieniami** od substancji psychoaktywnych i uzależnieniami behawioralnymi,
- Poprawa **dobrostanu psychicznego** społeczeństwa,
- Poprawa **zdrowia prokreacyjnego**,
- Ograniczenie ryzyka zdrowotnego wynikającego z **zagrożeń fizycznych, chemicznych i biologicznych** w środowisku zewnętrznym, miejscu pracy, zamieszkania, rekreacji oraz nauki,
- Promocja zdrowego i aktywnego **starzenia się**.

Podsumowanie

Należy pamiętać, że rola zdrowia publicznego w opiece zdrowotnej odnosi się również do zadań ilościowych

- Szacowanie potrzeb
- Zestawianie potrzeb z zasobami